

1. Az első egyenlet $(x - y)(x + y - 2) = 0$ alakban is írható. Ha $x = y$, akkor $2x^2 = 10x$, így a megoldások $x_1 = 0$, $y_1 = 0$ és $x_2 = 5$, $y_2 = 5$.

Ha $x + y = 2$, akkor $x^2 + (2 - x)^2 = 10$, a megoldások $x_3 = 3$, $y_3 = -1$ és $x_4 = -1$, $y_4 = 3$.

2. Ha az első elem a , a hányados q , akkor

$$a \cdot aq^4 = 12^2 \quad \text{és} \quad aq - aq^3 = 18,$$

azaz $(aq^2)^2 = 12^2$, tehát a harmadik elem $a_3 = 12$ vagy $a_3 = -12$, így

$$\frac{12}{q} - 12q = 18 \quad \text{vagy} \quad 2q^2 + 3q - 2 = 0 \quad \text{vagy} \quad \frac{-12}{q} + 12q = 18; 2q^2 - 3q - 2 = 0.$$

A megoldások: Ha $q = \frac{1}{2}$, akkor $a = 48$, ha $q = -2$, akkor $a = 3$, ha $q = 2$, akkor $a = -3$ és ha $q = -\frac{1}{2}$, akkor $a = -48$.

3. Az y tengelyt az origóban érintő körök egyenlete $(x - u)^2 + y^2 = u^2$. Ezen körök közül azok érintik az $y = 1 - x$ egyenletű egyenest, amelyekre a két vonal egyenlete által alkotott egyenletrendszer megoldása során kapott $(x$ -re vagy y -ra) másodfokú egyenlet diszkriminánsa nulla.

$$(x - u)^2 + (1 - x)^2 = u^2, \quad 2x^2 - 2(1 + u)x + 1 = 0,$$

$D = 4(u + 1)^2 - 8$. $D = 0$ pontosan akkor, ha $u = -1 + \sqrt{2}$ vagy $u = -1 - \sqrt{2}$. A feltételeknek két kör felel meg, ezek egyenlete:

$$x^2 + y^2 + (2 - 2\sqrt{2})x = 0 \quad \text{vagy} \quad x^2 + y^2 + (2 + 2\sqrt{2})x = 0.$$

(A feladat sokféleképpen oldható meg. Keressen más módszereket is.)

4. Az egyenlet gyökei akkor valós számok, ha az egyenlet D diszkriminánsa nem negatív, azaz ha

$$(2 - 2m)^2 - 4 \cdot 2 \cdot (m^2 - 4m + 1) \geq 0, \quad \text{azaz ha} \quad 3 - 2\sqrt{2} \leq m \leq 3 + 2\sqrt{2}.$$

Most $x_1 x_2 = \frac{m^2 - 4m + 1}{2} \equiv \frac{1}{2}(m - 2)^2 - \frac{3}{2}$, így az m -re vonatkozó feltételből $(m - 2)$ -re

$$1 - 2\sqrt{2} \leq m - 2 \leq 1 + 2\sqrt{2}, \quad \text{tehát} \quad 0 \leq (m - 2)^2 \leq (1 + 2\sqrt{2})^2.$$

Így

$$-\frac{3}{2} \leq \frac{1}{2}(m - 2)^2 - \frac{3}{2} = x_1 x_2 \leq \frac{1}{2}(1 + 2\sqrt{2})^2 - \frac{3}{2} = 3 + 2\sqrt{2}.$$

$x_1 x_2$ legkisebb értéke tehát $-\frac{3}{2}$ (ha $m = 2$), legnagyobb értéke $3 + 2\sqrt{2}$, ha $m = 3 + 2\sqrt{2}$.

5. Ha $x > 0$, $y > 0$ és $x + y = 4$, akkor az $x + y \geq 2\sqrt{xy}$ azonos egyenlőtlenség alkalmazásával $4 \geq 2\sqrt{xy}$, tehát $xy \leq 4$, $\frac{1}{xy} \geq \frac{1}{4}$ és így

$$\left(3 + \frac{1}{x}\right) \left(3 + \frac{1}{y}\right) = 9 + \frac{1}{xy} + 3 \cdot \frac{x + y}{xy} = 9 + \frac{13}{xy} \geq 9 + \frac{13}{4} = \left(\frac{7}{2}\right)^2.$$

Az egyenlőség pontosan akkor teljesül, ha $x = y = 2$.

6. A háromszög belső szögfelezője a szemközti oldalt az öt közbezáró két oldal arányában osztja, így az ismeretlen két oldal két részét jelölje x , illetve $2x$, a keresett szög γ . A két részháromszögben felírhatjuk a koszinusztételt.

$$x^2 = 12^2 + 8^2 - 2 \cdot 8 \cdot 12 \cdot \cos \frac{\gamma}{2}, \quad 4x^2 = 24^2 + 8^2 - 2 \cdot 8 \cdot 24 \cdot \cos \frac{\gamma}{2}.$$

Az egyenlő együtthatók módszerével $\cos \frac{\gamma}{2} = \frac{1}{2}$, $x = 4\sqrt{7}$. Így $\frac{\gamma}{2} = 60^\circ$, $\gamma = 120^\circ$; a harmadik oldal $3x = 12\sqrt{7}$ egység. (A feladat más módokon is megoldható.)

7. Az *elemző* ábrán vegyük fel a P pontot az AB szakaszon belül és legyen $AP = x$, a négyzet oldalát jelölje a . (Az AB szakasz egyenesét tekintünk olyan *számegyenesnek*, amelynek origója az A pont. Így a P pontnak az x valós szám felel meg.) Ezek szerint $PB = a - x$, $PD = \sqrt{17}$, $PC = 5$, $AD = BC = a$.

Az APD és a BPC derékszögű háromszögre alkalmazhatjuk Pitagorasz tételét. $a^2 + x^2 = 17$, $a^2 + (a - x)^2 = 25$, ahonnan $x = \frac{a^2 - 8}{2a}$, tehát $a^2 + \left(\frac{a^2 - 8}{2a}\right)^2 = 17$.

$$5a^4 - 84a^2 + 64 = 0, \quad a^2 = 16 \quad \text{vagy} \quad a^2 = \frac{4}{5}.$$

Így $a = 4$ és ekkor $x = 1$ vagy $a = \frac{2}{\sqrt{5}}$ és ekkor $x = -\frac{9}{\sqrt{5}}$.

Az első esetben a P pont az AB szakaszon belül van, a második esetben az A végpontú AB félegyenes kiegészítő félegyenesén.

8. Azonos átalakításokkal ($\cos^2 x = 1 - \sin^2 x$) és rendezéssel az egyenlet

$$(2 \sin x + \sin y)^2 + \cos^2 y = 0$$

alakban írható, így $\cos y = 0$ és $2 \sin x + \sin y = 0$. $\cos y = 0$, ha $y = \frac{\pi}{2} + l\pi$, $l \in \mathbf{Z}$.

Ha $y = \frac{\pi}{2} + 2k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, akkor $\sin y = 1$, $\sin x = -\frac{1}{2}$, így $x = -\frac{\pi}{6} + 2n\pi$ vagy $x = -\frac{5\pi}{6} + 2n\pi$, $n \in \mathbf{Z}$;

ha $y = \frac{3\pi}{2} + 2k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, akkor $\sin y = -1$, $\sin x = \frac{1}{2}$, így $x = \frac{\pi}{6} + 2n\pi$ vagy $x = \frac{5\pi}{6} + 2n\pi$, $n \in \mathbf{Z}$.

(Más módokon is megoldható a feladat.)

Rábai Imre